

Sprawa: Petycja dotycząca opodatkowania VAT żywności dziecięcej, higienicznych produktów dziecięcych, książek i towarów wchodzących w skład wyprawki szkolnej
Znak sprawy: PT1.056.2.2024
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Szanowna Pani,

odpowiadając na wystąpienie z 28 marca 2024 r. zatytułowane „313/2024 petycja”, w którym postuluje Pani m.in. o:

- zmniejszenie podatku VAT na żywność dziecięcą, produkty higieniczne dziecięce, wyprawki szkolne,
- zwolnienie z opłat lub podatku VAT materiałów edukacyjnych (podręczniki, encyklopedie, przybory, słowniki), aby nie były drogie i nie były obciążeniem dla rodziny,

uprzejmie informuję.

Przepisy dotyczące podatku od wartości dodanej (w Polsce funkcjonuje jako podatek od towarów i usług - VAT) objęte są ścisłą harmonizacją w Unii Europejskiej. Oznacza to obowiązek zapewnienia zgodności krajowych przepisów w zakresie VAT¹ z prawem Unii Europejskiej, w tym przede wszystkim z dyrektywą VAT², a także z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

¹ Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2024 r. poz. 361) - w skrócie: „ustawa o VAT” - oraz przepisy wykonawcze wydane na podstawie tej ustawy.

² Dyrektywa 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, str. 1, z późn. zm.) - w skrócie: „dyrektywa VAT”.

W konsekwencji Polska, podobnie jak inne państwa członkowskie Unii Europejskiej, posiada bardzo ograniczoną możliwość kreowania własnych rozwiązań w tym przedmiocie, w tym polityki stawek VAT i zwolnień od podatku. Rozwiązania te nie mogą wykraczać poza ramy nakreślone przepisami unijnymi.

Obowiązujący w Polsce system stawek VAT, uregulowany przepisami ustawy O VAT oraz przepisami wykonawczymi do tej ustawy, przewiduje stosowanie dla obrotów krajowych, oprócz stawki podstawowej obecnie w wysokości 23%, również stawek obniżonych: zasadniczo 8% i 5%.

Stawki obniżone VAT w Polsce dotyczą przede wszystkim towarów i usług zaspokajających podstawowe potrzeby człowieka m.in. produktów spożywczych, towarów i usług związanych z ochroną zdrowia, usług transportowych, usług gastronomicznych i związanych z zakwaterowaniem, usług związanych z kulturą, rekreacją i sportem, usług użyteczności publicznej (np. dostawa wody, świadczenie usług związanych z oczyszczaniem ulic, zbieranie śmieci i przetwarzanie odpadów) itd.

Stawkami obniżonymi objęta jest zatem większość ze wskazanych w petycji towarów.

1 tak, w odniesieniu do żywności dla dzieci, należy zauważyć, że podstawowe produkty spożywcze wymienione w poz. 1-18 załącznika nr 10 do ustawy o VAT, wśród których znajdują się określone produkty żywnościowe przeznaczone dla niemowląt i dzieci, są opodatkowane stawką VAT w wysokości 5%³.

Stawką obniżoną 5% są również objęte książki, w tym podręczniki, encyklopedie, słowniki (drukowane, na dyskach, taśmach i podobnych nośnikach, jak też dostarczane drogą elektroniczną - tzw. e-booki)⁴ oraz - z kategorii produktów higienicznych - pieluchy dla dzieci⁵.

W zakresie natomiast przyborów szkolnych wchodzących w skład tzw. wyprawek szkolnych, które nie mieszczą się w zakresie objętym stawką obniżoną 5% VAT (jak np. podręczniki), zastosowanie znajdzie podstawowa stawka VAT w wysokości 23%⁶.

Wysokość stawek na powyższe towary jest zgodna z przepisami dyrektywy VAT.

Obecnie nie są planowane ewentualne zmiany wysokości stawek VAT na ww. towary.

Mając na uwadze powyższe, a w szczególności uregulowania obowiązujące członków Unii Europejskiej dotyczące zakresu stosowania zwolnień od podatku - nie jest możliwe wypełnienie postulatu zawartego w przedmiotowym wystąpieniu w zakresie zwolnienia od VAT.

Odnosząc się do kwestii wysokości stawek VAT, należy również pamiętać, że podatek ten jest istotnym źródłem dochodów budżetu państwa. Wszelkie zmiany w zakresie wysokości stawek tego podatku powinny być dokonywane

³ art. 41 ust. 2a w związku z poz. 1 - 18 załącznika nr 10 do ustawy o VAT.

⁴ art. 41 ust. 2a w związku z poz. 19 i 20 załącznika nr 10 do ustawy o VAT.

⁵ art. 41 ust. 2a w związku z poz. 21 załącznika nr 10 do ustawy o VAT.

⁶ art. 41 ust. 1 w związku z art. 146ef ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT.

z dużą ostrożnością, aby zapewnić stabilność w finansowaniu kluczowych obszarów działania państwa.

Dodatkowo wskazać należy, że podatek VAT jest tylko jednym z elementów ceny oferowanych konsumentom dóbr. Ceny towarów i usług w gospodarce wolnorynkowej determinuje wiele czynników, w tym przede wszystkim wzajemne oddziaływanie popytu i podaży.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Tomasz Tratkiewicz

Dyrektor

Departamentu Podatku od Towarów i Usług